

Lífeyrissjóður starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf.

Ársreikningur 2017

Lífeyrissjóður starfsmanna
Búnaðarbanka Íslands hf.
Borgartúni 19
105 Reykjavík

kt. 510169-4339

EFNISYFIRLIT

Áritun óháðs endurskoðanda.....	2
Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra.....	4
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.....	5
Efnahagsreikningur.....	6
Yfirlit um sjóðstreymi.....	7
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu	8
Skýringar.....	9
Kennitölur - Fimm ára yfirlit.....	25
Fjárfestingarstefna Lífeyrissjóðs starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf. 2018 - Útdráttur.....	27
Stjórnarháttayfirlýsing Lífeyrissjóðs starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf.....	29
Ófjárhagslegar upplýsingar.....	31

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífeyrissjóðs starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Lífeyrissjóðs starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf. fyrir árið 2017. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu og upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu sjóðsins á árinu 2017, efnahag hans 31. desember 2017, breytingu á handbæru fé á árinu 2017 og tryggingafræðilegri stöðu 31. desember 2017 í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér fyrir neðan. Við erum óháð Lífeyrissjóði starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf. í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi sjóðsins. Ef við á, skulu stjórn og framkvæmdastjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og framkvæmdastjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafa enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanlega vissa er nokkuð hátt stig vissu, en ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, stakar eða samanlagðar.

Sem hluti af endurskoðuninni sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, beitum við faglegu mati og viðhöfum faglega tortryggni. Eftirfarandi er einnig hluti af endurskoðun okkar á ársreikning sjóðsins:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Reykjavík, 26. apríl 2018

ÍSLENSKIR
ENDURSKOÐENDUR
Íslenskir endurskoðendur ehf.

Guðni Þór Gunnarsson
Löggiltur endurskoðandi

SKÝRSLA STJÓRNAR

Lífeyrissjóður starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf. (LSBÍ) er samtryggingarsjóður. Ársreikningur sjóðsins er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Við gerð ársreiknings nú er byggt á nýjum reglum nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða. Meginreglan er sú að eignir skuli metnar á gangvirði, en á þessari reglu er byggt í ársreikningi.

Iðgjöld til sjóðsins voru 29 millj. kr. vegna 29 sjóðfélaga, en þau voru 35,8 millj. kr. árið áður. Að auki fékk sjóðurinn 4,8 millj. kr. framlag úr ríkissjóði vegna jöfnunar á örorkubyrði lífeyrissjóða.

Lífeyrisgreiðslur sjóðsins á árinu námu 1.212 millj. kr. sem er 7,3% hækkun frá fyrra ári. Í árslok voru lífeyrisþegar 354 en að meðaltali þáðu 338 lífeyrisþegar greiðslur úr sjóðnum í mánuði hverjum.

Hrein eign sjóðsins til greiðslu lífeyris nam 22.950 millj. kr. í árslok 2017. Á árinu hækkaði hún um 764 millj. kr. eða um 3,4%. Samkvæmt útreikningum tryggingastærðfræðings á áunnum réttindum sjóðfélaga í árslok námu skuldbindingar sjóðsins 20.323 millj. kr. Eignir sjóðsins umfram heildarskuldbindingar nema 857 millj. kr. Þegar tekið hefur verið tillit til endurmats eigna og framtíðariðgjalda.

Engir starfsmenn eru hjá sjóðnum, en Arion banki hf. annast rekstur sjóðsins. Laun stjórnar og endurskoðunarnefndar námu 6,2 millj. kr. á árinu.

Á fyrri hluta ársins 2014 hófst skoðun á uppbyggingarverkefni í Helgúvík, kísilmálmverksmiðjunni United Silicon (Sameinað Sílikon hf.). Í lok ársins 2014 var svo ákveðið að taka þátt í því verkefni og nam heildarfjárfesting LSBÍ 79,4 milljónum króna eða 0,35% af heildareignum sjóðsins. Síundurtekin og ófyrirséð vandamál komu upp við gangsetningu verksmiðjunnar og á árinu 2017 kom jafnframt upp rökstuddur grunur um fjársvik og fleiri alvarleg refsiverð brot af hálfu forstjóra félagsins. Í janúar 2018 óskaði stjórn félagsins svo eftir gjaldprotaskiptum. LSBÍ færði niður eign sína í félaginu að fullu með varúðarniðurfærslu á árinu 2017 þegar ljóst var í hvað stefndi. Eign LSBÍ í félaginu nam, eins og áður sagði, 0,35% af heildareignum sjóðsins og eru áhrif niðurfærslunnar samsvarandi.

Árið 2017 var að öðru leiti farsælt ár fyrir LSBÍ þegar á heildina er litið. Raunávöxtun ársins var 7,16% en meðaltal raunávöxtunar sl. tíu ár er 6,0%. Tryggingafræðileg staða sjóðsins er jákvæð um 4,2% í árslok 2017.

Samkvæmt bestu vitneskju er það álit stjórnar og framkvæmdastjóra að ársreikningurinn gefi glögga mynd af breytingu á hreinni eign sjóðsins til greiðslu lífeyris á árinu 2017 og efnahag hans 31. desember 2017 í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Stjórn LSBÍ leggur áherslu á góða stjórnarhætti og hefur til hlíðsjónar Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Stjórn hefur útbúið stjórnarháttalýsingu fyrir árið 2017 sem birt er í heild sinni í viðauka við ársreikning þennan.

Stjórn LSBÍ birtir samantekt á ófjárhagslegum upplýsingum úr starfsemi sjóðsins í sérstöku yfirliti í viðauka við ársreikning þennan.

Stjórn og framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf. staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2017 með undirritun sinni.

Reykjavík, 26. apríl 2018

Stjórn

Jóhannes Þór Ingvarsson
Stjórnarformaður

Tryggvi E. Geirsson

Lára Jóhannsdóttir

Framkvæmdastjóri

Snædís Ögn Flosadóttir

YFIRLIT UM BREYTINGU Á HREINNI EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS ÁRIÐ 2017

	Skýr.	2017	2016
Iðgjöld	1.4; 2		
Iðgjöld sjóðfélaga		5.220	7.105
Iðgjöld launagreiðenda		18.942	25.576
		<u>24.162</u>	<u>32.681</u>
Sérstök aukaframlög	2.1	4.840	3.127
		<u>29.002</u>	<u>35.808</u>
Lífeyrir	1.5; 3		
Heildarfjárhæð lífeyris	3.1	(1.212.273)	(1.129.598)
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	3.2	(205)	(258)
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	3.3	(298)	0
		<u>(1.212.776)</u>	<u>(1.129.856)</u>
Hreinar fjárfestingartekjur	1.6; 4		
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	4.1-2	185.633	(150.380)
Hreinar tekjur af skuldabréfum	4.3	1.769.429	700.977
Aðrar fjárfestingartekjur:			
Vaxtatekjur af handbæru fé		14.939	46.248
Ýmsar fjárfestingartekjur		3.633	1.868
Fjárfestingargjöld	4.4	(8.940)	(9.101)
		<u>1.964.694</u>	<u>589.612</u>
Rekstrarkostnaður	1.7		
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	5.1	(16.386)	(15.001)
		<u>(16.386)</u>	<u>(15.001)</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		764.534	(519.437)
Hrein eign frá fyrra ári		22.186.287	22.705.724
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u>22.950.821</u>	<u>22.186.287</u>

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2017

	Skýr.	2017	2016
Eignir			
Fjárfestingar	1.8; 6		
Eignarhlutar í félögum og sjóðum	6.1	5.359.868	5.376.077
Skuldabréf	6.2	17.144.605	16.519.985
		<u>22.504.473</u>	<u>21.896.062</u>
Kröfur	1.9		
Kröfur á launagreiðendur		1.879	2.377
Fyrirframgreiddur kostnaður og áunnar tekjur		27	955
		<u>1.906</u>	<u>3.332</u>
Handbært fé			
Handbært fé	1.10	472.122	355.104
		<u>472.122</u>	<u>355.104</u>
Eignir samtals		<u>22.978.501</u>	<u>22.254.498</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir	1.11		
Áfallinn kostnaður og fyrirframminnheimtar tekjur		27.039	30.163
Aðrar skuldir		641	38.048
		<u>27.680</u>	<u>68.211</u>
Skuldir samtals		<u>27.680</u>	<u>68.211</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		<u>22.950.821</u>	<u>22.186.287</u>
Skuldbindingar utan efnahags	7.2		

YFIRLIT UM SJÓÐSTREYMI 2017

	Skýr.	2017	2016
Inngreiðslur			
Iðgjöld		29.499	35.726
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		13.560	50.011
Aðrar inngreiðslur		9.049	2.871
		<u>52.108</u>	<u>88.608</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir	(1.215.913)	(1.122.149)	
Rekstrarkostnaður	(15.422)	(12.551)	
Aðrar útgreiðslur	(18.960)	(15.624)	
	<u>(1.250.295)</u>	<u>(1.150.324)</u>	
Nýtt fé til fjárfestinga	<u>(1.198.187)</u>	<u>(1.061.716)</u>	
Fjárfestingarhreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	66.934	317.729	
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(2.003.538)	(1.950.823)	
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	2.101.015	942.238	
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	1.070.685	1.119.630	
Keypt skuldabréf	(1.758.706)	(2.075.847)	
Seld skuldabréf	1.837.429	1.832.244	
	<u>1.313.819</u>	<u>185.171</u>	
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	115.632	(876.545)	
Gengismunur af handbæru fé	1.386	(3.761)	
Handbært fé í upphafi árs	355.104	1.235.410	
Handbært fé í lok árs	<u>472.122</u>	<u>355.104</u>	

YFIRLIT UM TRYGGINGAFRÆÐILEGA STÖÐU SAMTRYGGINGARDEILDAR 31. DESEMBER 2017

TRYGGINGAFRÆÐILEG STAÐA

Skýr	31.12.2017		
	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
7.1			
Eignir:			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	22.950.821	0	22.950.821
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	(1.454.641)	0	(1.454.641)
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa	(29.575)	0	(29.575)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar	0	0	0
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar	(358.695)	(5.831)	(364.527)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	78.199	78.199
Eignir samtals	<u>21.107.909</u>	<u>72.368</u>	<u>21.180.277</u>
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	17.015.584	223.994	17.239.578
Örorkulífeyrir	265.256	8.260	273.516
Makalífeyrir	2.724.769	15.776	2.740.545
Barnalífeyrir	225	133	358
Dánarbætur	69.622	0	69.622
Skuldbindingar samtals	<u>20.075.456</u>	<u>248.163</u>	<u>20.323.620</u>
Eignir umfram skuldbindingar	<u>1.032.453</u>	<u>(175.796)</u>	<u>856.658</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	5,1%	(70,8%)	4,2%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	5,2%	(60,7%)	4,4%

Skýr	31.12.2016		
	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir:			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	22.186.287	0	22.186.287
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	(452.900)	0	(452.900)
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa	(45.700)	0	(45.700)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar	(63.200)	0	(63.200)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar	(322.500)	(5.500)	(328.000)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	101.900	101.900
Eignir samtals	<u>21.301.987</u>	<u>96.400</u>	<u>21.398.387</u>
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	17.117.700	223.000	17.340.700
Örorkulífeyrir	261.100	3.200	264.300
Makalífeyrir	2.794.800	17.800	2.812.600
Barnalífeyrir	400	1.000	1.400
Dánarbætur	70.200	0	70.200
Skuldbindingar samtals	<u>20.244.200</u>	<u>245.000</u>	<u>20.489.200</u>
Eignir umfram skuldbindingar	<u>1.057.787</u>	<u>(148.600)</u>	<u>909.187</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	5,2%	(60,7%)	4,4%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	19,3%	(60,6%)	17,9%

1. REIKNINGSSKILAAÐFERÐIR

1.1 Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og Reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða. Hér fyrir neðan er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum, sem í meginatriðum eru þær sömu og á síðasta ári.

1.2 Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er settur fram í þúsundum íslenskra króna, sem er bæði starfrækslugjaldmiðill og framsetningargjaldmiðill lífeyrissjóðsins.

1.3 Mat og ákvarðanir

Við gerð reikningsskila þurfa stjórnendur, í samræmi við lög um ársreikninga, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, upplýsingar í skýringum og tekjur og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því ári sem þær eiga sér stað.

1.4 Iðgjöld

Iðgjöld sjóðfélaga og launagreiðenda eru bókfærð þegar þau skapa kröfu á sjóðinn. Ógreidd iðgjöld í lok uppgjörsársins eru færð til eignar sem krafa á launagreiðendur. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er fært undir liðinn sérstök aukaframlög.

1.5 Lífeyrir

Undir lífeyri falla greiðslur til sjóðfélaga og skiptast þær í ellilífeyri, örorkulífeyri, makalífeyri og barnalífeyri. Sjóðurinn greiðir dánarbætur og falla þær hér undir sem og gjald til starfsendurhæfingarsjóðs.

1.6 Hreinar fjárfestingartekjur

Undir þennan lið eru færðar allar fjárfestingartekjur sjóðsins að frádregnum öllum fjárfestingargjöldum.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður á Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris sem og áfallinn gengismunur á eignir í lok árs.

a) Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Undir hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum fellur arður af hlutabréfum, söluhagnaður og sölutap svo og óinnleystur gengismunur af hlutabréfum og sjóðum, bæði vegna breytinga á gangvirði bréfanna og gengi gjaldmiðla.

b) Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga, annarra en gjalda sem skýrt er frá í skýringu nr. 4.4 um fjárfestingargjöld.

Hér eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökupóknar af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækkunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld.

Hér undir er einnig færð varúðarniðurfærsla skuldabréfa vegna tapshættu sem er fyrir hendi á reikningsskiladegi.

c) Fjárfestingargjöld

Undir þennan lið eru færðar þóknarir vegna vörslu sem og aðrar þóknarir vegna verðbréfa. Arion banki hf. greiðir rekstrarkostnað sjóðsins þar með talið þóknarir vegna eignastýringar, aðrar en þær sem taldar eru upp hér að ofan, og þóknun vegna innri endurskoðunar. Sundurliðun fjárfestingargjalda má sjá í skýringu 4.4.

1.7 Rekstrarkostnaður

Arion banki hf. greiðir rekstrarkostnað sjóðsins og ber kostnað vegna innri endurskoðunar, en sjóðurinn greiðir sjálfur laun stjórnarmanna og endurskoðunarnefndar, eftirlitsgjöld, endurskoðun og tryggingafræðilega úttekt.

SKÝRINGAR

1.8 Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagerningar í skilningi laga. Fjárfestingar sjóðsins samanstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum og fjárfestingu í íbúðarhúsnæði.

Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi og yfirfara þessa flokkun á hverjum reikningsskiladegi.

a) Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagerningar, aðrir en útlán til sjóðfélaga, eru metnir á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur. Útlán til sjóðfélaga eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu.

Gangvirði fjármálagerninga sem skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði er markaðsverð í lok árs, en gangvirði annarra fjárfestinga í þessum flokki byggist á verðmatsaðferðum sem lýst er í skýringu nr. 6.5. Í þeirri skýringu eru jafnframt upplýsingar um stigskiptingu gangvirðis samkvæmt verðmatsaðferðum.

b) Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Þessi flokkur fjárfestinga er færður á gangvirði.

c) Skuldabréf

Undir skuldabréf eru færð öll skuldabréf, bæði verðbréf sem metin eru á gangvirði og útlán. Útlán á afskrifuðu kostnaðarverði eru færð með áföllnum vöxtum, verðbótum og gengismun á reikningsskiladegi. Verðbætur miðast við viðeigandi vísitölu næsta mánaðar eftir lok uppgjörsárs. Í skýringu nr. 6.4 er gerð nánari grein fyrir skiptingu skuldabréfa eftir reikningshaldslegri meðhöndlun.

d) Niðurfærsla skuldabréfa og útlána

Við mat á útlánnum og skuldabréfum sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði er tekið tillit til þeirrar tapsáhættu sem kann að vera fyrir hendi á reikningsskiladegi í samræmi við settar reikningsskilareglur. Varúðarframlög vegna tapsáhættunnar eru færð á niðurfærslureikning sem dreginn er frá stöðu skuldabréfa og útlána til sjóðfélaga á reikningsskiladegi.

1.9 Kröfur

Kröfur eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Á hverjum reikningsskiladegi eru kröfur metnar með hlíðsjón af tapsáhættu og færðar í afskriftarreikning samkvæmt niðurstöðu slíks mats. Varúðarniðurfærsla er færð til lækkunar á viðkomandi lið í efnahagsreikningi og gjaldfærð undir önnur gjöld í yfirliti um breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

1.10 Handbært fé

Handbært fé og jafngildi þess eru færð í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samkvæmt sjóðstreymi samanstendur af óbundnum bankainnstæðum í íslenskum krónum og erlendum gjaldmiðlum.

1.11 Skuldbindingar

Skuldbindingar eru færðar upp í efnahagsreikningi ef líklegt þykir að sjóðurinn verði fyrir fjárhagslegum útgjöldum í framtíðinni vegna liðins atburðar eða viðskipta og hægt er að meta fjárhæð hennar með áreiðanlegum hætti.

1.12 Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á reikningsskiladegi. Gengismunur sem myndast er færður meðal fjárfestingartekna. Meðalkaupgengi Seðlabanka Íslands og gengi í lok árs var eftirfarandi:

		Meðalgengi		Lokagengi	
	Mynt	2017	2016	31.12.2017	31.12.2016
Evra.....	EUR	120,20	133,22	124,70	118,80
Bandaríkjadalur.....	USD	106,53	120,39	104,17	112,55
Sterlingspund.....	GBP	137,12	163,41	140,64	138,57
Dönsk króna.....	DKK	16,16	17,89	16,75	15,98

1.13 Áhættustjórnun

Lífeyrissjóður starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf. hefur sett sér áhættustefnu, þar sem áhætta er skilgreind og helstu áhættuþáttum í starfsemi sjóðsins er lýst og hvernig stýringu á þeim er háttað. Engir framvirkir gjaldeyrisskiptasamningar, valréttir eða afleiðusamningar eru í gildi hjá sjóðnum. Nánari grein er gerð fyrir áhættustýringu sjóðsins í skýringu nr. 8.

SKÝRINGAR

2. IÐGJÖLD

2.1 Sérstök aukaframlög

	2017	2016
Fjárframlag ríkissjóðs til jöfnunar á örorkubyrði	4.840	3.127
	<u>4.840</u>	<u>3.127</u>

3. LÍFEYRIR

3.1 Lífeyrir greinist þannig:

	2017	2016
Ellilífeyrir	1.065.042	991.002
Örorkulífeyrir	37.939	38.857
Makalífeyrir	106.817	98.416
Barnalífeyrir	227	227
	<u>1.210.025</u>	<u>1.128.502</u>
Dánarbætur	2.248	1.096
	<u>1.212.273</u>	<u>1.129.598</u>

3.2 VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður

	2017	2016
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	205	258

Samkvæmt lögum nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða skulu lífeyrissjóðir inna af hendi sérstakt gjald til starfsendurhæfingarsjóðs vegna sjóðfélaga sem nemur sömu fjárhæð og greidd hefur verið til þess sama starfsendurhæfingarsjóðs af atvinnurekendum sem greiða til sjóðsins. Atvinnurekendur greiddu til starfsendurhæfingarsjóðs 0,10% af iðgjaldsstofni vegna ársins 2016 og 2017.

3.3 Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris

	2017	2016
Aðkeypt þjónusta vegna örorkumats	298	0

4. HREINAR FJÁRFESTINGARTEKJUR

4.1 Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum greinast þannig:

	2017	2016
Gangvirðismunur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	113.599	(390.268)
Gengismunur vegna erlendra gjaldmiðla	5.099	(77.840)
Arður af hlutabréfum	66.935	317.728
	<u>185.633</u>	<u>(150.380)</u>

SKÝRINGAR

4.2 Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum sundurliðaðar niður á 20 stærstu fjárfestingar:

Gangvirðismuni af eignarhlutum í félögum og sjóðum skipt niður á 20 stærstu fjárfestingar í stærðarröð. Miðað er við meðalstöðu eigna í upphafi og lok uppgjörssársins.

	2017	2016
Stefnir - ÍS 15	(55.982)	(155.175)
Stefnir - Lausafjár sjóður	11.566	15.531
Stefnir - ÍS 5	(7.207)	(100.271)
Jarðvarmi slhf.	0	0
Reitir fasteignafélag hf.	(19.317)	31.099
JPMorgan Liquidity Funds - U.S. Dollar Lic F	2.076	453
SF V slhf.	74.650	50.192
SSgA World IDX EQ-I -USD	32.685	10.612
Marel hf.	45.846	(6.502)
Vátryggingafélag Íslands	40.125	2.487
SSgA World IDX EQ-I -EUR	11.703	(485)
Icelandair Group hf	(62.104)	(79.404)
Sjóvá-Almennar tryggingar hf	13.284	19.410
SÍA II slhf.	24.788	29.796
ST1	6.486	1.544
Horn II slhf.	27.387	25.464
Síminn hf	30.451	(22.904)
Skeljungur hf.	(3.892)	(961)
JPMorgan Liq Funds - EUR Liquidity Fund	(2.965)	(457)
Wellington Global Research Equity	14.907	863
Önnur félög og sjóðir	(70.888)	(211.560)
	113.599	(390.268)

4.3 Hreinar tekjur af skuldabréfum greinast þannig:

Öll skuldabréf sjóðsins eru metin á gangvirði að undanskyldum fasteignaveðtryggðum skuldabréfum sem eru metin með áföllnum vöxtum og verðbótum.

	Gangvirðis- munur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2017	Samtals 2016
Skuldabréf með ríkisábyrgð	1.528.337	(31.707)	0	1.496.630	555.572
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga	9.549	0	0	9.549	2.465
Skuldabréf með ábyrgð fjármálastofnana	133.876	0	0	133.876	81.303
Önnur verðbréf	148.865	(28.136)	0	120.729	50.090
	1.820.627	(59.843)	0	1.760.784	689.430
	Vaxtatekjur og verðbætur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2017	Samtals 2016
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	8.643	0	0	8.643	11.545
	8.643	0	0	8.645	11.547
	1.829.270	(59.843)	0	1.769.429	700.977

4.4 Fjárfestingargjöld greinast þannig:

	Bein fjárf.gjöld	Áætluð og reiknuð fjárf.gjöld	Fjárf.gjöld Samtals	Meðalstaða eigna í sjóðum	Hlutfall fjárf.gjalda af meðaleign
Fjárfestingargjöld 2017					
Innlendir verðbréfasjóðir	0	31	31	5.642	0,5%
Innlendir fjárfestingarsjóðir	0	21.561	21.561	1.499.484	1,4%
Innlendir fagfjárfestasjóðir	0	35.170	35.170	1.255.266	2,8%
Erlendir verðbréfasjóðir	0	3.801	3.801	827.643	0,5%
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	0	0	0	44	0,0%
Vörslubóknun	7.554	0	7.554		
Umsýslubóknun	0	0	0		
Miðlunarbóknanir	1.537	0	1.537		
Önnur fjárfestingargjöld	(151)	0	(151)		
	8.940	60.563	69.503	3.588.079	

	Bein fjárf.gjöld	Áætluð og reiknuð fjárf.gjöld	Fjárf.gjöld Samtals	Meðalstaða eigna í sjóðum	Hlutfall fjárf.gjalda af meðaleign
Fjárfestingargjöld 2016					
Innlendir verðbréfasjóðir	0	137	137	24.974	0,5%
Innlendir fjárfestingarsjóðir	0	23.654	23.654	1.691.732	1,4%
Innlendir fagfjárfestasjóðir	0	28.970	28.970	1.260.513	2,3%
Erlendir verðbréfasjóðir	0	2.161	2.161	448.598	0,5%
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	0	0	0	117	0,0%
Vörslubóknun	7.663	0	7.663		
Umsýslubóknun	0	0	0		
Miðlunarbóknanir	1.200	0	1.200		
Önnur fjárfestingargjöld	238	0	238		
	9.101	54.922	64.023	3.425.934	

Við mat á áætluðum kostnaði sjóða sem fjárfest hefur verið í á árinu 2017 er tekið tillit til umsýslukostnaðar hjá annars vegar verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum og hins vegar hjá fagfjárfestasjóðum sem eru á lista frá Fjármálaeftirlitinu dags. 6. mars 2018. Áætlaður kostnaður sjóðanna er umsýslubóknun þeirra að teknu tilliti til afsláttar. Umsýslukostnaður sjóðanna er innifalinn í hreinum tekjum (gjöldum) af eignarhlutum í félögum og sjóðum meðal hreinna fjárfestingartekna og afslátturinn sem lífeyrissjóðurinn fær er tekjufærður undir sama lið. Einnig er ávöxtun sem fyrr birt að frádregnum þessum kostnaði. Við mat á hlutdeild lífeyrissjóðsins í kostnaði er miðað við meðalstöðu ársins í viðkomandi sjóði. Meðalstaðan er reiknuð miðað við eign lífeyrissjóðsins í lok hvers ársfjórðungs.

SKÝRINGAR

5. REKSTRARKOSTNAÐUR

5.1 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig:

	2017	2016
Laun og launatengd gjöld	7.194	6.394
Kostnaður vegna tryggingastærðfræðings	1.406	1.767
Lögfræðikostnaður	111	0
Endurskoðun	843	802
Eftirlitsgjald FME og gjald til umboðsmanns skuldara	5.215	4.668
Annar rekstrarkostnaður	1.617	1.370
	<u>16.386</u>	<u>15.001</u>

5.2 Heildarlaun, hlunnindi og þóknanir til stjórnar og endurskoðunarnefndar sundurliðast þannig:

	2017	2016
Jóhannes Þór Ingvarsson, formaður stjórnar	2.230	2.000
Lára Jóhannsdóttir, stjórnarmaður og í endurskoðunarnefnd	1.768	1.564
Tryggvi E. Geirsson, stjórnarmaður og í endurskoðunarnefnd	1.768	1.564
Þórunn Kristinsdóttir, endurskoðunarnefnd	434	380
	<u>6.200</u>	<u>5.508</u>

5.3 Þóknanir til endurskoðenda greinast þannig:

	2017	2016
Endurskoðun ársreiknings	843	802
	<u>843</u>	<u>802</u>

5.4 Þóknanir til tryggingastærðfræðings greinast þannig:

	2017	2016
Útreikningar á tryggingafræðilegri stöðu	918	868
Önnur þjónusta	488	899
	<u>1.406</u>	<u>1.767</u>
Aðkeypt þjónusta vegna örorkumats	298	0
	<u>1.704</u>	<u>1.767</u>

SKÝRINGAR

6. FJÁRFESTINGAR

6.1 Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig:

	31.12.2017			31.12.2016		
	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð
Skráð innlend hlutabréf						
Skeljungur hf.	93.843	0,66%	98.874	50.039	0,35%	51.000
Vátryggingafélag Íslands	166.510	0,64%	122.736	140.717	0,67%	133.196
Sjóvá-Almennar tryggingar hf	123.597	0,50%	92.271	124.957	0,53%	102.304
Reitir fasteignafélag hf	256.607	0,41%	158.272	301.501	0,44%	171.045
Síminn hf	78.254	0,20%	53.814	96.938	0,32%	87.855
Iceland Seafood Internation hf.	16.809	0,20%	13.986	12.872	0,20%	13.986
Icelandair Group hf	103.041	0,14%	171.525	155.717	0,13%	167.214
Tryggingamiðstöðin hf.	24.815	0,11%	17.337	21.029	0,11%	16.155
Hagar hf.	37.967	0,09%	51.295	19.278	0,03%	15.994
Marel hf.	188.567	0,08%	147.874	138.753	0,08%	143.898
Eimskipafélag Íslands hf	27.352	0,05%	28.973	0	0,00%	0
Reginn hf.	12.863	0,03%	13.032	0	0,00%	0
Össur hf	21.391	0,01%	21.943	18.720	0,01%	22.680
	<u>1.151.616</u>		<u>991.932</u>	<u>1.080.521</u>		<u>925.327</u>
Óskráð innlend hlutabréf						
TFII slhf.	30.182	3,92%	30.183	0	0,00%	0
SRE II GP hf.	110	3,05%	126	110	3,05%	126
SRE II slhf	18.458	3,05%	135.982	33.270	3,05%	135.982
Innviðir fjárfestingar slhf	6.250	2,45%	6.250	6.250	2,45%	6.250
HSV eignarhaldsfélag slhf.	54.385	2,11%	64.078	58.121	2,44%	64.078
Jarðvarmi slhf.	292.851	2,06%	125.145	292.851	2,06%	125.145
Jarðvarmi GP ehf.	107	2,05%	107	107	2,05%	107
Kjölfesta slhf	41.441	1,76%	40.675	41.441	1,76%	40.675
Edda slhf.	51.052	1,70%	42.758	55.120	1,70%	46.165
Bakkastakkur slhf	39.032	1,46%	39.032	39.032	1,46%	39.032
Veðskuld II slhf	58	1,38%	124.360	131.237	1,38%	124.360
SÍA II slhf.	99.942	1,33%	78.444	131.869	1,33%	91.933
SÍA II GP hf.	53	1,33%	53	53	1,33%	53
Horn III slhf.	83.658	1,30%	101.000	50.000	1,25%	50.000
Alda Credit Fund II slhf	18.000	1,23%	18.000	0	0,00%	0
Landsbréf -						
Veðskuldabréfasjóður slhf.	67.020	1,14%	54.133	29.368	1,14%	29.368
Horn II slhf.	101.227	0,99%	47.247	106.866	0,99%	67.402
SÍA III slhf.	18.417	0,97%	21.889	2.651	0,97%	3.892
SF V slhf.	205.054	0,88%	80.000	143.576	0,88%	80.000
Sameinað Sílikon hf.	0	1,07%	31.837	16.120	0,29%	16.120
FAST-1 slhf.	19.039	0,20%	13.503	19.039	0,20%	13.503
SRE I GP ehf	0	0,00%	0	143	4,06%	169
	<u>1.146.336</u>		<u>1.054.802</u>	<u>1.157.224</u>		<u>934.360</u>
Skráð erlend hlutabréf						
BankNordik P/F	91.491	0,52%	145.856	124.998	0,58%	163.402
Globalstar Inc.	56	0,00%	399	73	0,00%	399
	<u>91.547</u>		<u>146.255</u>	<u>125.071</u>		<u>163.801</u>
Hlutabréf samtals	<u>2.389.499</u>		<u>2.192.989</u>	<u>2.362.816</u>		<u>2.023.488</u>

SKÝRINGAR

6.1 Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig, frh.:

	31.12.2017			31.12.2016		
	Gangvirði	Eignar- hlutur	Kostnaðar- verð	Gangvirði	Eignar- hlutur	Kostnaðar- verð
Innlend hlutdeildarskírteini						
Stefnir Íslenski Athafnasjóðurinn I	9.876	4,92%	4.356	4.911	4,92%	4.356
Stefnir - ÍS 15	1.177.946	4,54%	844.299	1.233.928	3,04%	844.299
Stefnir - ÍS 5	362.967	3,63%	148.490	370.173	3,17%	148.490
ST1	108.030	3,47%	100.000	101.544	5,23%	100.000
Stefnir - Lausafjársgjóður	280.822	0,84%	280.038	596.605	1,41%	592.870
ALDA Equity Opportunity Fund	0	0,00%	0	28.060	1,21%	20.000
Landsbréf - LEQ verðbréfasjóður	0	0,00%	0	13.821	0,45%	14.199
	<u>1.939.641</u>		<u>1.377.183</u>	<u>2.349.042</u>		<u>1.724.214</u>
Erlend hlutdeildarskírteini						
Katla Fund Global Value	113.104	0,44%	90.419	11.639	0,11%	10.429
Wellington Global Research Equity	106.078	0,24%	100.582	33.550	0,11%	37.277
STRYX WORLD GROWTH-IN-USD	42.251	0,12%	39.175	11.542	0,03%	12.680
SSgA World IDX EQ-I -EUR	267.050	0,06%	242.447	32.487	0,01%	32.921
SSgA World IDX EQ-I -USD	253.461	0,06%	231.790	77.995	0,02%	78.799
Montanaro -						
European Smaller Companies Fund	21.488	0,03%	19.795	0	0,00%	0
FAG-Fidelity Funds -						
Inst Emerging Markets Eq USD	19.439	0,02%	16.556	0	0,00%	0
Capital Group -						
New Perspective Fund - LUX (USD)	20.875	0,01%	20.902	0	0,00%	0
JPMorgan Liquidity Funds -						
U.S. Dollar Lic F	186.982	0,00%	197.304	259.426	0,00%	263.475
Arctic Ventures I / BÍ-Verðbréf	0	0,00%	0	111	1,00%	2.301
JPMF Euro Liquidity Fund	0	0,00%	0	140.047	0,01%	160.211
JPMorgan F Liq. Funds -						
USD Treasury Liq. Fund	0	0,00%	0	11.305	0,00%	12.409
JPMorgan Sterling Gilt Liquidity Fund A ...	0	0,00%	0	25.122	0,07%	25.551
KMS - Global Equity EUR	0	0,00%	0	60.995	0,49%	55.214
	<u>1.030.728</u>		<u>958.970</u>	<u>664.219</u>		<u>691.267</u>
Hlutdeildarskírteini samtals	<u>2.970.369</u>		<u>2.336.153</u>	<u>3.013.261</u>		<u>2.415.481</u>
Eignarhlutir og sjóðir samtals	<u>5.359.868</u>		<u>4.529.142</u>	<u>5.376.077</u>		<u>4.438.969</u>

SKÝRINGAR

6.2 Skuldabréf greinast þannig:

a) Skuldabréf á gangvirði greinast þannig:

	31.12.2017	31.12.2016
Skuldabréf með ríkisábyrgð	12.306.099	12.772.423
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga	83.722	55.184
Skuldabréf með ábyrgð fjármálastofnana	1.947.227	1.319.850
Önnur verðbréf	2.653.813	2.173.755
	<u>16.990.861</u>	<u>16.321.212</u>

b) Útlán gegn veði í fasteignum greinast þannig:

	31.12.2017	31.12.2016
Sjóðfélagar	153.744	198.773
	<u>153.744</u>	<u>198.773</u>
Skuldabréf samtals	<u>17.144.605</u>	<u>16.519.985</u>

6.3 Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum greinast þannig:

	31.12.2017	31.12.2016
ISK	20.597.256	20.249.080
USD	1.392.693	1.209.552
EUR	401.642	287.310
DKK	112.882	124.998
GBP	0	25.122
	<u>22.504.473</u>	<u>21.896.062</u>

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:

	31.12.2017	31.12.2016
Eignir í íslenskum krónum	91,53%	92,48%
Eignir í erlendum gjaldmiðli	8,47%	7,52%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

6.4 Fjárfestingar greinast þannig eftir matsaðferðum:

Fjárfestingar í lok árs 2017	Gangvirði	Útlán	Kostnaðar- verð	Samtals 31.12.2017	Gangvirði 31.12.2017
	Eignarhlutir í félögum og sjóðum	5.359.868	0	0	5.359.868
Skuldabréf	16.990.861	153.744	0	17.144.605	17.144.605
	<u>22.350.729</u>	<u>153.744</u>	<u>0</u>	<u>22.504.473</u>	<u>22.504.473</u>

Fjárfestingar í árslok 2016	Gangvirði	Útlán	Kostnaðar- verð	Samtals 31.12.2016	Gangvirði 31.12.2016
	Eignarhlutir í félögum og sjóðum	5.376.077	0	0	5.376.077
Skuldabréf	16.321.212	198.773	0	16.519.985	16.519.985
	<u>21.697.289</u>	<u>198.773</u>	<u>0</u>	<u>21.896.062</u>	<u>21.896.062</u>

6.5 Þrepaskipting gangvirðis:

Lífeyrissjóður starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf. notar eftirfarandi þrepaskiptingu til að ákvarða og greina frá gangvirði fjárfestinga

1. þrep: Skráð verð á virkum markaði á sambærilegum eignum eða skuldum.
2. þrep: Virðismatsaðferð beitt þar sem allar mikilvægar breytur byggja á markaðsupplýsingum, ýmist beint eða óbeint.
3. þrep: Virðismatsaðferð beitt sem felur í sér mikilvægar breytur sem byggja ekki á markaðsupplýsingum.

Ársfjórðungslega er flokkunin yfirfarin til að meta hvort eignir sem reglulega eru metnar til gangvirðis hafi færst milli þrepa. Er þá byggt á uppruna þeirra breyta sem hafa mikil áhrif á gangvirðismat eignanna.

Eignir sem færðar eru á gangvirði greinast þannig eftir þrepum:

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals 31.12.2017
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	1.243.163	2.979.531	1.137.174	5.359.868
Skuldabréf	10.877.351	5.587.034	526.476	16.990.861
	<u>12.120.514</u>	<u>8.566.565</u>	<u>1.663.650</u>	<u>22.350.729</u>

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals 31.12.2016
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	1.219.414	3.013.457	1.143.206	5.376.077
Skuldabréf	10.476.751	5.359.413	485.048	16.321.212
	<u>11.696.165</u>	<u>8.372.870</u>	<u>1.628.254</u>	<u>21.697.289</u>

Breytingar á eignum í 3. þrepi, færðar á gangvirði.

	31.12.2017
Staða í ársbyrjun	1.628.254
Keypt á árinu	387.649
Selt á árinu og arðgreiðslur	(240.564)
Afborganir	(30.380)
Flutt úr þrepi 3	(170.660)
Hrein gangvirðisbreyting	97.321
Gangvirðismunur v. erlendra gjaldmiðla	(7.970)
Staða í lok árs	<u>1.663.650</u>

7. ÖNNUR MÁL

7.1 Tryggingafræðileg úttekt

Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi nam lífeyrisskuldbinding Lífeyrissjóðs starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf. 20.323 milljónum kr. í árslok 2017 miðað við 3,5% ársvexti og að teknu tilliti til áætlaðs kostnaðar við rekstur sjóðsins. Endurmetin hrein eign sjóðsins í árslok 2017 var 21.180 milljónir kr. eða 857 milljónum hærrí eða sem nemur 4,2%. Lífeyrissjóður Búnaðarbanka Íslands hf. leggur lífslíkutöflur Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga er byggja á spá um lífslíkur til framtíðar til grundvallar mats á lífeyrisskuldbindingum en ekki töflur er byggja á lífslíkum byggðum á reynslu. Breyting á tryggingafræðilegri stöðu greinist þannig:

Yfirlit um breytingu á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingardeildar

	31.12.2017	31.12.2016
Eignir:		
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörðs í árslok	21.180.277	21.398.387
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörðs í ársbyrjun	21.398.387	22.061.857
Hækkun endurmetinnar eignar á árinu	(218.110)	(663.470)
Skuldbindingar:	31.12.2017	31.12.2016
Skuldbindingar í árslok	20.323.620	20.489.200
Skuldbindingar í ársbyrjun	20.489.200	18.710.200
Hækkun skuldbindinga á árinu	(165.580)	1.779.000
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	(52.529)	(2.442.470)

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar

	2017	2016
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	20.244.200	18.385.800
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	1.036.516	1.387.300
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	76.164	82.800
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(1.121.000)	(1.161.400)
Hækkun vegna nýrra lífslíkataflna	0	0
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga	(160.423)	1.549.700
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	20.075.456	20.244.200

7.2 Aðrar skuldbindingar

Sjóðurinn hefur gert samninga sem skuldbinda hann til framtíðarfjárfestinga. Með samningunum hefur sjóðurinn skuldbundið sig til að fjárfesta í framtaks- og fasteignasjóðum fyrir ákveðna fjárhæð, sem er innkölluð í nokkrum áföngum. Staða skuldbindinga í árslok er sem hér greinir:

	31.12.2017	31.12.2016
Heildarskuldbindingar samkvæmt samningum í árslok	2.191.173	1.936.173
Heildarfjárfestingar	(1.581.418)	(1.425.455)
Skuldbinding í árslok í íslenskum krónum	609.755	510.718

8 ÁHÆTTUÞÆTTIR Í STARFSEMI OG ÁHÆTTUSTÝRING

8.1 Áhættustýring

Áhætta í starfsemi lífeyrissjóðsins er skilgreind, sem hætta á fjárhagslegu tapi sem leiðir af atburði. Áhætta nær til atvika sem lúta að eignum, skuldbindingum og daglegum rekstri sjóðsins. Hlutverk stjórnar lífeyrissjóðsins er meðal annars að móta eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að greina, vakta, meta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða hefur stjórn sjóðsins sett fram stefnu um áhættu í starfsemi lífeyrissjóðsins sem hún er reiðubúin að taka í samræmi við markmið og framtíðarsýn sjóðsins. Sjóðurinn hefur jafnframt sett sér áhættustýringarstefnu þar sem fram kemur hvernig lífeyrissjóðurinn ætlar sér að stýra áhættuþáttum í daglegum rekstri sjóðsins. Ábyrgðaraðili áhættustýringar ber ábyrgð á greiningu, mælingu og skýrslugjöf um áhættu, sbr. 35. gr. a. í lögum nr. 129/1997 og 3. gr. reglugerðar nr. 590/2017.

Hér verður greint frá helstu áhættuþáttum sem felast í starfsemi sjóðsins.

8.2 Lífeyristryggingaráhætta

Lífeyristryggingaráhætta er hætta á að lífeyrissjóður vanmeti lífeyrisskuldbindingar sínar vegna vanmats eða óvissu tengdum lýðfræðilegum þáttum, svo sem forsendum um dánar- og örorkutíðni auk forsendna um vexti og verðbólgu. Árlega skal stjórn sjóðsins láta fara fram athugun á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins í samræmi við 39. gr. laga nr. 129/1997. Tryggingafræðileg athugun felur í sér samanburð á hreinni eign til greiðslu lífeyris ásamt núvirði framtíðar iðgjalda og núvirði væntanlegs lífeyris vegna þegar greiddra iðgjalda og framtíðariðgjalda. Leiði tryggingafræðileg athugun í ljós að meiri en 10% munur er á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga er sjóðnum skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum sjóðsins. Hið sama gildir ef munur helst meiri en 5% samfellt í fimm ár. Áhættan er mæld með álagsprófi þar sem metin eru áhrif ýmissa sviðsmynda á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins. Sjóðurinn stýrir lífeyristryggingaráhættu með fjárfestingar- og áhættustýringarstefnu sem settar eru með það markmið að sjóðurinn nái markmiði sínu að geta staðið við lífeyrisskuldbindingar sínar. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á helstu áhættuþáttum, sem geta haft áhrif á getu sjóðsins til að standa við skuldbindingar sínar, með skýrslugjöf. Lífeyrissjóður Búnaðarbanka Íslands leggur lífslíkutöflur Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga er byggja á spá um lífslíkur til framtíðar til grundvallar mats á lífeyrisskuldbindingum en ekki töflur er byggja á lífslíkum byggðum á reynslu.

Tryggingafræðileg staða eftir álagspróf	31.12.2017	31.12.2016
Núvirðisvextir í tryggingafræðilegri úttekt lækkaðir um 0,5%	2,00%	1,61%
Líftöflur hliðrast um 2 ár	-1,70%	-1,53%
Örorkulíkur auknar um 10%	4,08%	4,39%
Vísitala neysluverðs (VNV) hækkun ársins aukin um 0,5%	4,01%	4,37%
Gengisvísitala (GVT) lækkar um 10%	3,10%	3,58%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf lækka um 10%	4,07%	4,34%
Innlend/erlend markaðsskuldabréf lækka um 10%	-4,21%	-3,52%
Erlend hlutabréf lækka um 10%	3,69%	4,27%
Innlend hlutabréf lækka um 10%	2,28%	2,55%

8.3 Áhætta tengd eigna- og skuldbindingajöfnuði

Hættan á að eignir mæti ekki skuldbindingum til lengri tíma, sem má til að mynda rekja til óhagstæðra markaðsbreytinga sem hafa önnur áhrif á eignir en skuldbindingar. Slíkt misvægi getur myndast þar sem lífeyrisskuldbindingar sjóðsins eru að fullu verðtryggðar en eignir einungis að hluta. Verðbólguáhætta sjóðsins er mæld með álagsprófi sem segir til um áhrif fyrirfram skilgreindrar verðbólgu á heildareignir sjóðsins. Sjóðurinn stýrir verðbólguáhættu með því að breyta vægi verðtryggðra eigna af heildareignum. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram kemur viðmið um verðtryggingarhlutfall skuldabréfasafns sjóðsins. Áhættustýring greinir stjórn reglulega frá mælingum á verðbólguáhættu með skýrslugjöf.

Álagspróf	31.12.2017	31.12.2016
10% hækkun vísitölu neysluverðs.....	6,82%	6,77%

8.4 Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi eða óhagstæðum breytingum á fjárhagslegri stöðu sem stafa beint eða óbeint af sveiflum á virði eigna. Markaðsáhætta er sundurgreind í vaxta- og endurfjármögnunaráhættu, hlutabréfaáhættu, uppgreiðsluáhættu og gjaldmiðlaáhættu.

a) Vaxta og endurfjármögnunaráhætta

Vaxtaáhætta er hættan á að breytingar á vöxtum og lögun vaxtaferilsins leiði til lækkunar á virði skuldabréfa og að ekki verði hægt að fjárfesta í skuldabréfum á jafn hárrí ávöxtunarkröfu í framhaldinu. Áhættan er mæld með álagsprófi sem segir til um áhrif fyrirfram skilgreindrar hækkunar ávöxtunarkröfu á heildareignir sjóðsins. Stjórn sjóðsins stýrir vaxtaáhættu með því að breyta meðallíftíma skuldabréfasafns sjóðsins – en meðallíftími er mælikvarði á næmni skuldabréfa fyrir breytingum á ávöxtunarkröfu – og með því að breyta vægi skuldabréfasafnsins af heildareignum sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram kemur viðmið um meðallíftíma skuldabréfasafns og takmarkanir á vægi eignaflokka, þar með talið skuldabréfa. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á vaxtaáhættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Álagspróf	31.12.2017	31.12.2016
100 pt. hækkun verðtryggðra vaxta.....	-7,03%	-6,79%
200 pt. hækkun óverðtryggðra vaxta.....	-0,07%	-0,07%

b) Hlutabréfaáhætta

Markaðsáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna lækkunar á hlutabréfum, þar með talið hlutabréfaeign í gegnum sjóði um sameiginlega fjárfestingu. Áhættan er mæld með álagsprófum sem segja til um áhrif fyrirfram skilgreindrar lækkunar hlutabréfa á heildareignir sjóðsins. Stjórn sjóðsins stýrir markaðsáhættu með því að breyta vægi hlutabréfa af heildareignum sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem takmarkanir eru settar á vægi eignaflokka, þar með talið hlutabréfa og sjóða um sameiginlega fjárfestingu. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á markaðsáhættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Álagspróf	31.12.2017	31.12.2016
30% lækkun innlendra hlutabréfa.....	-4,89%	-5,12%
20% lækkun erlendra hlutabréfa.....	-0,85%	-0,37%

c) Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta er hættan á að breytingar á gengi gjaldmiðla (styrking ISK gagnvart erlendum gjaldmiðlum) rýri verðmæti erlendra eigna sjóðsins mælt í íslenskum krónum. Styrking krónunnar gæti því skapað misvægi á milli eigna og skuldbindinga sjóðsins þar sem lífeyrisskuldbindingar hans eru í íslenskum krónum. Gjaldmeyrisáhætta sjóðsins er mæld með eins mánaðar fé í húfi miðað við 99,5% öryggisbil. Mælikvarðinn segir til um hversu mikið getur tapast á einum mánuði vegna gjaldmiðlahreyfinga, þannig að einungis 0,5% líkur eru á að tapið verði meira. Stjórn sjóðsins stýrir áhættunni með því að breyta hlutfalli erlendra eigna af heildareignum. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram koma takmarkanir á vægi eigna í erlendum gjaldmiðlum. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á gjaldmiðlaáhættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Áhættumælikvarði	31.12.2017	31.12.2016
1 mán. fé í húfi m.v. við 99,5% öryggisbil.....	-0,53%	-0,44%

8.5 Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi sökum þess að mótaðili uppfyllir ekki skuldbindingar sínar. Áhættan ræðst bæði af líkum á greiðslufalli og áætluðum endurheimtum ef til greiðslufalls kemur. Mótaðilaáhætta er mæld með því að sundurgreina skuldabréfasafn sjóðsins eftir tegund útgefenda. Sjóðurinn stýrir útlánaáhættu með takmörkunum á vægi skuldabréfa eftir tegund útgefenda ásamt takmörkunum á vægi stakra útgefenda og tengdra aðila af heildareignum sjóðsins, sem tilgreind eru í fjárfestingarstefnu sjóðsins. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítingu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á mótaðilaáhættu og árangri við hlítingu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Tegund skuldabréfaútgefanda	31.12.2017	31.12.2016
Ríki.....	71,80%	77,30%
Fjármálaábyrgð.....	11,40%	8,00%
þar af sértryggt skuldabréf.....	11,00%	6,00%
Sveitarfélög.....	0,50%	0,30%
Fyrirtæki.....	15,50%	13,20%
Sjóðfélagalán.....	0,90%	1,20%

8.6 Samþjöppunaráhætta

Samþjöppunaráhætta er hættan á auknu fjárhagslegu tapi vegna of mikillar samþjöppunar eigna. Sjóðurinn gætir þess að eignir hans séu nægilega fjölbreyttar til að komið sé í veg fyrir samþjöppun og uppsöfnun áhættu í eignasafninu, m.a. með því að gæta að fylgni áhættu einstakra eigna og eignaflokka.

Tafla 1 inniheldur 10 stærstu mótaðila LSBÍ í lok árs 2017 og til samanburðar sýnir Tafla 2 stöðuna í lok árs 2016. Aðilar sem teljast til sömu samstæðu eða tilheyra hópi tengdra viðskiptavina skv. lögum um lífeyrissjóði teljast einn aðili. Flokkað er niður á eignaflokka skv. 36. gr. a. í lífeyrissjóðslögum.

A og B: Ríkisskuldabréf (OECD, evrópska efnahagssvæðið og Færeyjar), fasteignaveðtryggt skuldabréf, skuldabréf sveitarfélaga, innlán viðskiptabanka og sparisjóða, sértryggt skuldabréf skv. lögum þar um.

C og D: Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl útgefin af lánastofnunum og váttryggingafélögum, fyrir utan víkjandi bréf, hlutir í verðbréfasjóðum skv. lögum þar um, skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu.

E og F: Hlutabréf félaga, hlutir eða hlutdeildarskírteini annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu, fasteignir (OECD, evrópska efnahagssvæðið og Færeyjar), afleiður sem draga út áhættu sjóðsins og aðrir fjármálagæringar.

Útgefendur – 31.12.2017	Samtals	Eignaf. A og B	Eignaf. C og D	Eignaf. E og F
Íbúðalánasjóður.....	48,72%	48,72%		
Arion banki hf.	7,64%	4,04%	1,46%	2,14%
Íslandsbanki hf.	4,72%	4,45%	0,20%	0,08%
Landsvirkjun.....	3,03%	1,94%	1,09%	
Landsbankinn hf.	2,96%	1,68%	0,20%	1,09%
Marel hf.	2,81%			2,81%
Reitir fasteignafélag hf.	2,79%		1,67%	1,12%
State Street Global Advisors France.....	2,24%		2,24%	
Reginn hf.	2,03%		1,79%	0,24%
Kvika banki hf.	1,99%	0,05%	0,62%	1,32%

Tafla 1 Stærstu mótaðilar LSBÍ í lok árs 2017, horft í gegnum helstu innlenda verðbréfa- og fjárfestingasjóði.

8.6 Samþjöppunaráhætta frh.,

Útgefendur – 31.12.2016	Samtals	Eignafli. A og B	Eignafli. C og D	Eignafli. E og F
Íbúðalánasjóður.....	51,87%	51,87%		
Arion banki hf.	6,75%	2,76%	2,02%	1,98%
Landsvirkjun.....	3,40%	2,16%	1,24%	
Reitir fasteignafélag hf.	3,08%		1,73%	1,35%
Icelandair Group hf.	2,99%		0,21%	2,78%
Kvika banki hf.	2,59%	0,15%	0,58%	1,87%
Landsbankinn hf.	2,59%	1,02%	0,73%	0,84%
Íslandsbanki hf.	2,50%	2,25%	0,16%	0,09%
Marel hf.	2,18%			2,18%
JP Morgan Investment Management Ltd.	1,96%		1,96%	

Tafla 2 Stærstu mótaðilar LSBÍ í lok árs 2016, horft í gegnum helstu innlenda verðbréfa- og fjárfestingasjóði.

Stærsti hluti af mótaðilaáhættu Íslandsbanka og Landsbanka eru í gegnum sértryggð skuldabréf, en sjóðurinn á einnig hluti í fagsfjárfestingsjóðum, sem tengjast Landsbankanum. Sjóðurinn á bæði skuldabréf og hlutabréf á Reiti fasteignafélag.

Mótaðilaáhætta tengd Arion banka hf., þegar horft er í gegnum verðbréfa- og fjárfestingasjóði, er fyrst og fremst í gegnum innlán, sértryggð skuldabréf og hlutdeildarskírteini annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu, en þar er um að ræða framtakssjóði sem tengjast Arion banka.

Eignaflokkur	31.12.2017	31.12.2016
Innlán.....	3,05%	2,11%
Sértryggð skuldabréf.....	0,99%	0,65%
Skuldabréf og víxlar lánastofnana, að undanskildum víkjandi skuldabréfum.....	1,46%	2,02%
Hlutabréf félaga.....	0,00%	0,00%
Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu.....	2,14%	1,97%
Afleiður.....	0,00%	0,00%
Samtals:.....	7,64%	6,75%

Tafla 3 Skipting mótaðilaáhættu Arion banka hf., horft í gegnum helstu innlenda verðbréfa- og fjárfestingasjóði.

8.7 Lausfjárahætta

Lausfjárahætta er hættan á að sjóðurinn hafi ekki yfir nægu lausu fé að ráða til að standa undir skuldbindingum sínum eða þurfi að selja eignir á óviðunandi verði þegar þær gjaldfalla, t.d. lífeyrisgreiðslur, uppgjör verðbréfavíðskipta, greiðslur vegna reksturs á sjóðnum og flutningar á séreignarsparnaði. Áhættan er mæld með því að flokka eignir sjóðsins eftir seljanleika. Greint er á milli þriggja flokka seljanleika: 1) eignir með viðskiptavakt eða regluleg viðskipti og sjóðir með innlausnarskyldu, 2) aðrar skráðar eignir og 3) óskráðar eignir og sjóðir án innlausnarskyldu. Sjóðurinn stýrir lausfjárahættu með því að greina vænt greiðsluflæði og gæta þess að varðveita nægjanlegt fjármagn í auðseljanlegum eignum svo sjóðurinn geti staðið við skuldbindingar sínar. Áhættustýring greinir stjórn reglulega frá mælingum á lausfjárahættu með skýrslugjöf.

Seljanleikaflokkun	31.12.2017	31.12.2016
Flokkur 1.....	61,4%	62,6%
Flokkur 2.....	25,6%	25,9%
Flokkur 3.....	12,9%	11,5%

8.8 Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er hætta á fjárhagslegu tapi vegna ófullnægjandi innri kerfa, stefnu eða verkferla, háttsemi starfsmanna eða ytri þátta. Sjóðurinn stýrir rekstraráhættu með virku innra eftirliti sem er hluti af daglegri starfsemi sjóðsins. Innra eftirlit samanstendur meðal annars af skjalfestum verkferlum, aðskilnaði starfa, ábyrgðum og heimildum starfsmanna ásamt öðrum innri reglum. Sjóðurinn framkvæmir árlega mat þar sem áhættuþættir sem snúa að rekstri sjóðsins eru kortlagðir á skipulegan hátt, möguleg áhrif þeirra greind og virkni stýringa metin. Í framhaldinu er ákveðið hvort grípa eigi til aðgerða til þess að bæta stýringar áhættuþátta. Meðal þeirra rekstraráhættuþátta sem litið er til eru eftirfarandi:

- **Starfsmannaáhætta:** Hætta á að uppsagnir eða veikindi starfsmanna leiði til rekstrarerfiðleika og/eða fjárhagslegs taps.
- **Hætta á sviksemi:** Hætta á að sviksemi starfsmanna rekstraraðila eða utanaðkomandi aðila leiði til fjárhagslegs taps.
- **Orðsporsáhætta:** Hætta á að hnekki á orðspori sjóðsins leiði til fjárhagslegs taps.
- **Upplýsingatækniáhætta og öryggismál:** Áhætta sem getur falið í röngum og/eða ófullnægjandi upplýsingum, tiltækileika upplýsinganna, rangri úrvinnslu þeirra, aðgangsheimildum og öðrum öryggismálum.
- **Lög og reglur:** Hætta á að sjóðurinn starfi ekki í samræmi við lög og reglur, og/eða að lagabreytingar eða túlkun laga leiði til fjárhagslegs taps eða verði sjóðnum íþyngjandi á annan hátt.
- **Áhætta vegna útvistunar:** Áhætta sem felst í útvistunarsamningur, þ.m.t. hagsmunaaðrekstrar sem skapast getur milli sjóðsins og útvistunaraðilans.
- **Upplýsingaáhætta:** Hætta á að upplýsingar sem sjóðurinn lætur frá sér gefi villandi mynd eða leiði til ákvarðanatöku sjóðfélaga á röngum forsendum.
- **Verkferlar og framkvæmd:** Hætta á að mistök starfsmanna, ófullnægjandi verkferlar eða því að verkferlum sé ekki fylgt leiði til fjárhagslegs taps fyrir sjóðinn.

KENNIÖLUR

Fimm ára yfirlit

	2017	2016	2015	2014	2013
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar.....	4,22%	4,44%	17,91%	10,82%	8,73%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar.....	5,14%	5,23%	19,30%	12,43%	10,85%
Hrein raunávöxtun					
Hrein raunávöxtun.....	7,16%	0,49%	12,73%	3,06%	2,94%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
síðustu 5 ár.....	5,19%	4,35%	6,57%	6,47%	7,82%
síðustu 10 ár *.....	6,00%	5,02%	5,25%	5,63%	6,92%

*Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ár fyrir árin 2013-2014 hafa ekki verið endurreiknaðar m.t.t. mismunar á markaðsvirði verðbréfa og virði þeirra m.v. kaupkröfu

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Skráðir eignarhlutar í félögum og sjóðum %.....	10,10%	8,60%	6,85%	4,14%	3,10%
Skráð skuldabréf %.....	71,07%	70,11%	71,50%	72,64%	78,87%
Óskráðir eignarhlutar í félögum og sjóðum %.....	13,71%	15,95%	15,48%	16,28%	11,95%
Óskráð skuldabréf %.....	4,43%	4,43%	5,13%	5,80%	4,84%
Veðlán.....	0,68%	0,91%	1,05%	1,13%	1,24%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum.....	91,53%	92,48%	93,81%	94,92%	95,41%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	8,47%	7,52%	6,19%	5,08%	4,59%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

Fjöldi

Fjöldi virkra sjóðfélaga.....	29	38	53	62	70
Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	479	488	493	497	505
Meðalfjöldi lífeyrisþega.....	338	325	314	306	292
Fjöldi lífeyrisþega á árinu.....	354	338	326	322	309

Hlutfallsleg skipting lífeyris

Ellilífeyrir.....	88,02%	87,82%	87,97%	88,48%	86,90%
Örorkulífeyrir.....	3,14%	3,44%	2,70%	2,13%	2,48%
Makalífeyrir.....	8,83%	8,72%	9,31%	9,36%	10,49%
Barnalífeyrir.....	0,02%	0,02%	0,02%	0,03%	0,12%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

KENNITÖLUR

Fimm ára yfirlit frh.

	2017	2016	2015	2014	2013
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld alls.....	29.001	36.428	36.971	48.569	55.780
Lífeyrir alls.....	1.212.776	1.149.442	1.057.946	1.041.045	935.777
Hreinar fjárfestingartekjur.....	1.964.695	599.832	3.153.447	900.168	1.440.518
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	16.386	15.261	13.763	12.655	16.029
Hækkun (lækkun) á hreinni eign	764.535	(528.443)	2.118.708	(104.963)	528.270
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði.....	4.181,8%	3.155,4%	2.861,6%	2.143,4%	1.706,7%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum *.....	56,5%	41,9%	37,2%	26,1%	28,7%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	17,1%	2,6%	14,0%	4,1%	6,6%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%

* Vakin er athygli á því að LSBÍ er lokaður sjóður og því greiddur einungis 29 sjóðfélagar iðgjöld í sjóðinn á árinu 2017. Skrifstofu og stjórnunarkostnaður reiknaður sem hlutfall af iðgjöldum verður því hátt hlutfall.

FJÁRFESTINGARSTEFNA 2018 (ÚTDRÁTTUR)

Forsendur fjárfestingarstefnu

Eignir Lífeyrissjóðs starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf. skulu ávaxtaðar í samræmi við 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, 9. gr. samþykka sjóðsins og samkvæmt reglugerð Fjármálaráðuneytisins.

Umfjöllun um réttindakerfi

Lífeyrisréttindi sem sjóðurinn veitir er ævilangur ellilífeyrir frá 65 ára aldri, örorkulífeyrir ef örorka er metin a.m.k. 10%, ævilangur makalífeyrir til maka sem sjóðfélagi lætur eftir sig við andlát og barnalífeyrir vegna fráfalls sjóðfélaga eða töku örorkulífeyris.

Sjóðfélagi sem lætur af starfi og er orðinn 65 ára á rétt á eftirlaunum úr sjóðnum sem miðast við meðallaun síðustu fimm almanaksár hans í starfi miðað við fullt starf. Laun fyrri ára eru, við útreikning meðaltalsins, umreiknuð til samræmis við breytingu launavísitölu. Eftir að taka lífeyris er hafin breytist lífeyrir í sama hlutfalli og vísitala neysluverðs til verðtryggingar og eru áunnin réttindi hækkuð samhliða um 14%. Einnig er mögulegt að flýta töku lífeyris til 60 ára aldurs, en þá skerðast greiðslur samkvæmt samþykktum sjóðsins. Fyrir hvert starfsár í fullu starfi ávinnst ellilífeyrisréttur sem er 2,125% af launaviðmiðun og fyrir hlutastarf samsvarandi. Sjóðfélagi sem hefur öðlast samanlagðan aldur og starfsaldur 95 ár getur, þegar 60 ára aldri er náð, hafið töku lífeyris án skerðingar áunninna réttinda. Gert er ráð fyrir því að allir sjóðfélagar sem eiga þess kost muni nýta sér þessa 95 ára reglu.

Réttindi þeirra sem höfðu látið af störfum hinn 31. desember 1997 og áttu geymd réttindi vegna meira en sex ára starfs miðast við áunninn lífeyrisrétt 7.-9. greinar reglugerðar eftirlaunastjóðs bankans frá 24. mars 1992. Stjórn sjóðsins úrskurðaði viðmiðunarlaun í desembermánuði 1997, sem síðan breytast í hlutfalli við breytingu launavísitölu.

Auk þessa eiga erfingjar sjóðfélaga í starfi og erfingjar þeirra sem eiga geymd réttindi vegna meira en sex starfsára og erfingjar lífeyrisþega rétt til eingreiðslu við fráfall sjóðfélaga.

Í júlí 2013 var viðmiðum geymdra réttinda og lífeyris einnig breytt í vísitölu neysluverðs til verðtryggingar samhliða hækkun áunninna réttinda um 14%.

Samantekt þessi um ákvæði samþykka sjóðsins er ekki tæmandi og er um nánari upplýsingar vísað í samþykktirnar sjálfar um skilyrði fyrir rétti til töku lífeyris, réttindaákvæði og iðgjaldagreiðslur.

Sjóðurinn tryggir áhættudreifingu vegna örorkuáhættu hjá Verði líftryggingum hf.

	EIGNAFLOKKAR	STEFNA	VIKMÖRK
A	a. Ríkisvixlar, ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	50%	40-100%
	b. Fasteignaveðtryggð skuldabréf	1%	0-5%
B	a. Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	1%	0-10%
	b. Innlán	4%	0-25%
	c. Sértryggð skuldabréf	8%	0-20%
C	a. Skuldabréf og vixlar lánastofnana og vátr.félaga, undanskilið víkjandi skuldabréf	2%	0-10%
	b. Hlutdeildarskírteini og hlutir í UCITS	0%	0-80%
D	a. Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, víkjandi skuldabréf lánast. og vátr.félaga	9%	0-15%
	b. Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	2%	0-10%
E	a. Hlutabréf félaga	20%	0-40%
	b. Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	3%	0-60%
	c. Fasteignir	0%	0-1%
F	a. Afleiður	0%	0-10%
	b. Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður	0%	0-10%
	Samtals	100%	

Tafla 1. Fjárfestingarstefna.

FJÁRFESTINGARSTEFNA 2018 (ÚTDRÁTTUR) frh.

EIGNAFLOKKAR	STEFNA	VIKMÖRK
Skráð innlend hlutabréf	10%	0-20%
Óskráð innlend hlutabréf	8%	0-15%
Erlend hlutabréf	5%	0-15%

Tafla 2. Nánari takmarkanir á hlutabréfaáhættu eftir eðli fjárfestinga.

EIGNAFLOKKAR	STEFNA	VIKMÖRK
Skuldabréf og víxlar lánastofnana og váttryggingarfélag	10%	0-20%
Víkjandi skuldabréf lánastofnana og váttryggingarfélag	0%	0-2%
Innlán og skuldabréf í erlendum gjaldmiðli (þ.m.t. peningamarkaðs- og skuldabréfasj.)	5%	0-20%
Erlendar eignir	10%	0-35%

Tafla 3. Aðrar takmarkanir eftir eðli fjárfestinga.

STJÓRNARHÁTTAYFIRLÝSING

Stjórnarháttayfirlýsing

Lífeyrissjóður starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf. (LSBÍ), áður Eftirlaunasjóður starfsmanna Búnaðarbanka Íslands, birtir upplýsingar um stjórnarhætti með það að leiðarljósi að auka gagnsæi gagnvart sjóðfélögum og öðrum hagsmunaaðilum. Stjórn og framkvæmdastjóri LSBÍ telja mikilvægt að hlutverk og ábyrgð stjórnar, framkvæmdastjóra og annarra aðila sem eiga aðkomu að rekstri sjóðsins séu skýr.

Stjórnarhættir LSBÍ eru markaðir af starfsreglum stjórnar, samþykktum sjóðsins og í samræmi við lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997. Samþykktir sjóðsins eru aðgengilegar á heimasíðu sjóðsins. Hlutverk sjóðsins er að veita sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum II. kafla í samþykktum sjóðsins. Sjóðurinn skal ekki hafa með höndum aðra starfsemi en þá sem nauðsynleg er til að sinna hlutverki sínu og er ekki heimilt að inna af hendi framlög í öðrum tilgangi.

Stjórn hefur sett ýmsar reglur um starfsemina. Starfsreglur stjórnar og endurskoðunarnefndar, samþykktir sjóðsins, samskipta og siðareglur og greining á hagsmunaaðrekstrum eru aðgengilegar sjóðfélögum á heimasíðu sjóðsins. Þar má jafnframt nálgast reglur sjóðsins um aðgerðir gegn peningabætti, útvistunarstefnu og verklagsreglur um verðbréfaviðskipti LSBÍ.

Stjórn framkvæmdi árangursmat á störfum sínum á árinu 2017 og mun nýta niðurstöður þess til betrubæta enn frekar stjórnarhætti.

Almennt um sjóðinn

LSBÍ hefur gert samning við Arion banki hf. um að annast daglegan rekstur sjóðsins og eignastýringu skv. sérstöku samkomulagi frá árinu 2007. Eignir LSBÍ skulu ávaxtaðar í samræmi við 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, 9. gr. samþykktu sjóðsins og samkvæmt reglugerð Fjármálaráðuneytisins. Framkvæmdarstjóri sjóðsins er starfsmaður Arion banki hf. en enginn starfsmaður var hjá sjóðnum á árinu 2017. Samkvæmt samningi annast Arion banki hf. ávöxtun fjármuna sjóðsins með sem hagkvæmstum hætti og virkri eignastýringu innan ramma fjárfestingarstefnu sjóðsins. Stjórn sjóðsins sér um rekstur hans samkvæmt samþykktum sjóðsins ásamt því að koma fram fyrir hönd sjóðsins og skuldbinda hann. Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á að starfsemi sjóðsins sé í samræmi við lög nr. 129/1997, reglugerðir sem settar eru samkvæmt þeim og samþykktum sjóðsins sbr. 29. gr. laga nr. 129/1997. Stjórn sjóðsins sér um að móta fjárfestinga- og áhættustefnu sjóðsins, ásamt því að setja sér starfsáætlun. Hlutverk stjórnar er skilgreint ítarlegar í starfsreglum stjórnar og samþykktum sjóðsins.

Stjórn sjóðsins er skylt að boða til ársfundar sjóðfélaga fyrir lok júní ár hvert. Vald ársfundar í málefnum sjóðsins fer samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda nr. 129/1997. Allir sjóðfélagar eiga rétt á fundarsetu með málfrelsi og tillögurétti ásamt því að fara með eitt atkvæði hver. Sjóðfélagar teljast þeir sem voru starfsmenn Búnaðarbanka Íslands 31. desember 1997 og áttu þá að baki a.m.k. 6 ára réttindi í Lífeyrissjóði starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf. og tilkynntu sjóðnum ekki fyrir 1. júní 1998 að þeir óskuðu eftir flutningi frá A-deild sem þá var til samkvæmt reglugerð sjóðsins. Jafnframt eru sjóðfélagar þeir starfsmenn annarra stofnanna, sem áttu rétt á þátttöku í sjóðnum samkvæmt sérstöku samningum, sem gerðir voru við lífeyrissjóðinn fyrir 31. desember 1997. Að auki eru sjóðfélagar þeir sem njóta elli- eða örorkulífeyris úr sjóðnum eða eiga geymd réttindi í sjóðnum umfram 6 ár. Ársfundur LSBÍ 2017 var haldinn þann 24. maí í húsakynnum Arion banka hf. í Borgartúni 19. Þórunn Kristinsdóttir var kosin fundarstjóri og Unnur Elín Jónsdóttir var kosin fundarritari. Ársfundurinn var metinn lögmætur og ákvörðunarbær til þess að afgreiða dagskrárefni.

Lýsing á samsetningu og starfsemi stjórnar og undirnefnda stjórnar

Stjórn LSBÍ er skipuð af þremur stjórnarmönnum. Samkvæmt samþykktum sjóðsins kjósa sjóðfélagar tvo stjórnarmenn á tveggja ára fresti og tvo til vara. Arion banki hf. skal tilnefna einn stjórnarmann og einn til vara og skal tilnefning þess stjórnarmanns sem tilnefndur er af Arion banki hf. og varamanns hans ekki vera til skemmri tíma hvert sinn. Stjórnarformaður er Jóhannes Þór Ingvarsson, meðstjórnendur eru Tryggvi E. Geirsson endurskoðandi og Lára Jóhannsdóttir doktor í viðskiptafræði og dósent við Háskóla Íslands. Varamenn eru Anna María Bragadóttir, Árni Emilsson og Brynja Þorbjörnsdóttir.

STJÓRNARHÁTTAYFIRLÝSING

Lýsing á samsetningu og starfsemi stjórnar og undirnefnda stjórnar frh.:

Framkvæmdastjóri sjóðsins er Snædís Ögn Flosadóttir, en hún hóf störf 1. júlí 2015. Snædís býr að viðtækri reynslu innan eignastýringar og af rekstri lífeyrissjóða, er með BS gráðu í verkfræði frá Háskóla Íslands, próf í verðbréfavíðskiptum og hefur staðist hæfismat FME fyrir framkvæmdastjóra lífeyrissjóða. Framkvæmdastjóri starfar í samræmi við starfsreglur sem stjórn sjóðsins hefur samþykkt. Helstu skyldur framkvæmdastjóra eru að annast daglegan rekstur sjóðsins í umboði stjórnar og í samræmi við lög nr. 129/1997, reglugerðir settar samkvæmt þeim og samþykktir sjóðsins. Framkvæmdastjóri annast upplýsingagjöf til stjórnar í samræmi við starfsreglur framkvæmdastjóra. Hann ber ábyrgð á því að bókhald sjóðsins sé fært í samræmi við lög og reglur, að fjárfestinga- og áhættustefnu sem stjórn hefur sett sé framfylgt og að tryggja að skipulag innra eftirlits sé með þeim hætti sem stjórn hefur samþykkt. Ber hann jafnframt ábyrgð á því gagnvart stjórn að heildar áhættustýring sé fullnægjandi ásamt viðeigandi upplýsingagjöf og viðbrögðum. Framkvæmdastjóri heldur utan um verkvið, ábyrgðir og heimildir starfsmanna Arion banka hf. og tryggir að ábyrgðinni sé deilt með fullnægjandi hætti. Þá skal framkvæmdastjóri einnig móta viðeigandi markmið fyrir áhættustýringu og innra eftirlit í samstarfi við áhættustjóra sjóðsins og fylgjast með því að eftirliti sé fullnægjandi og skilvirkt.

Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á skipun endurskoðunarnefndar í samræmi við 2. mgr. 108. gr. a. laga nr. 3/2006, um ársreikninga. Endurskoðunarnefnd sér um að tryggja gæði ársreikninga og annarra fjármálaupplýsinga sjóðsins og hefur eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila og endurskoðun ársreikninga ásamt eftirliti með öðrum störfum endurskoðanda. Jafnframt ber endurskoðunarnefnd að sjá um eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits lífeyrissjóðsins og áhættustýringu hans og fylgja eftir úrbótum á annmörkum sem koma fram hjá innri og ytri endurskoðun. Endurskoðunarnefnd setur auk þess fram tillögu til stjórnar um val á endurskoðanda og metur óhæði hans. Endurskoðunarnefndin fundar að lágmarki fjórum sinnum á ári og gefur árlega skýrslu til stjórnar. Endurskoðunarnefnd var skipuð af stjórn þann 7. júní 2017 og í henni sitja Tryggvi E. Geirsson, formaður, Lára Jóhannsdóttir og Þórunn Kristinsdóttir.

Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á skipun lánanefndar sjóðsins sem tekur afstöðu til umsókna sjóðfélaga um lán úr sjóðnum og breytingar á þegar veittum lánum skv. lánareglum sjóðsins. Lánanefnd starfar innan þeirra heimilda sem stjórn hefur sett henni með lánareglum sjóðsins, öðrum starfsreglum og þeirra laga sem gilda um neytendalán. Lánanefnd er skipuð af stjórn, í henni sitja Jóhannes Þór Ingvarsson og Lára Jóhannsdóttir, Snædís Ögn Flosadóttir er varamaður.

Innra og ytra eftirlit og áhættustjórn sjóðsins

Arion banki hf. sér um innri endurskoðun sjóðsins. Innri endurskoðun er sjálfstætt starfandi og tekur ekki ákvarðanir sem tengjast daglegri starfsemi sjóðsins. Markmið innri endurskoðunar er að veita óháða og hlutlæga staðfestingu á innra eftirliti sem ætlað er að bæta rekstur sjóðsins. Meðal verkefna innri endurskoðunar er að meta hvort heildar áhættustýring og innra eftirlit virki eins og til er ætlast, ásamt því að leggja mat á skipulag og virkni vöktunar stjórnenda. Innri endurskoðun sér svo um að gera stjórn sjóðsins grein fyrir meginniðurstöðum árlegrar endurskoðunar með skýrslugjöf. Stjórn sjóðsins hefur tilnefnt regluvörð Arion banka hf. sem ábyrgðarmann aðgerða lífeyrissjóðsins gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Regluvörður leggur árlega fyrir stjórn lífeyrissjóðsins skýrslu um eftirlit með verðbréfavíðskiptum starfsmanna. Jafnframt skal regluvörður veita stjórn lífeyrissjóðsins skýrslu um framkvæmd reglna um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverkja eigi sjaldnar en árlega.

Íslenskir endurskoðendur ehf. sjá um ytri endurskoðun sjóðsins og hafa sinnt því starfi frá árinu 2012. Markmið ytri endurskoðunar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningur sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit á ársreikningnum. Endurskoðendur upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem koma upp í endurskoðun félagsins, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem koma fram í endurskoðun félagsins, ef við á.

Stjórn LSBÍ skjalfestir innra eftirlit sjóðsins árlega og setur jafnframt fram áhættustefnu þar sem greint er frá skipulagi og ábyrgð er varðar heildaráhættustýringu sjóðsins í samræmi við reglugerð um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða nr. 590/2017. Áhættustefnan er þannig hluti af eftirlitskerfi sjóðsins og helst í hendur við fjárfestingarstefnu þar sem stjórn hefur sett takmarkanir á áhættutöku. Áhættustefnunni er einnig ætlað að skapa grundvöll fyrir virkri upplýsingagjöf til stjórnar. Með virkri upplýsingagjöf eru stjórn og starfsmenn sjóðsins meðvitaðri um áhættu tengdar starfsemi og betur í stakk búnir að bregðast við ef áhætta fer út fyrir ásættanleg mörk. Áhættustjóri LSBÍ er Valgeir Geirsson. Áhættustýring Arion banka hf. sér um eftirlit með fjárfestingarstefnu lífeyrissjóðsins og að hún sé innan þeirra vikmarka sem stjórn sjóðsins hefur samþykkt. Áhættustjóri gerir ársfjórðungslega skýrslu um fjárhagslega áhættuþætti er snúa að sjóðnum sem lögð er fyrir stjórn. Árlega hefur áhættustýring umsjón með framkvæmd rekstraráhættumats þar sem áhættuþættir sem snúa að rekstri sjóðsins eru kortlagðir á skipulegan hátt og áhrif þeirra könnuð. Í kjölfarið er ákveðið hvaða áhættuþáttum skuli stýrt og með hvaða hætti.

ÓFJÁRHAGSLEGAR UPPLÝSINGAR

Starfsemi

Hlutverk Lífeyrissjóðs starfsmanna Búnaðarbanka Íslands hf. (LSBÍ) er að ávaxta iðgjöld sjóðfélaga og tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri. Starfsemi sjóðsins felst þannig einkum í varðveislu og ávöxtun lífeyrissparnaðar sjóðfélaga með það að markmiði að hámarka lífeyrisgreiðslur þeirra að lokinni starfsævi. Sjóðurinn starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997.

Rekstur LSBÍ er í höndum Arion banka skv. sérstökum rekstrarsamningi sem stjórn sjóðsins hefur gert við bankann og sinna því starfsmenn hans rekstri og eignastýringu sjóðsins.

Umhverfi og samfélag

Samfélagsábyrgð skiptir LSBÍ miklu máli og hefur sjóðurinn að leiðarljósi stjórnunarlega hugmyndafræði sem gengur út á að fyrirtæki og stofnanir viðhaldi jafnvægi á milli fjárhags-, umhverfis- og samfélagsþátta og hugi að öllum þessum þáttum við stefnumótun og ákvörðunartöku. Við mat á samfélagsþáttum er mikilvægt að skilgreina hvað í starfsemi fyrirtækis eða stofnunar er veigamest með tilliti til samfélagsþátta og sjálfbærni.

Ein höfuðskylda LSBÍ þegar kemur að samfélagsábyrgð lítur að skilgreindu hlutverki hans um að varðveita og ávaxta iðgjöld sjóðfélaga og tryggja sjóðfélögum og eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri. Þetta gerir sjóðurinn með því að sýna eftir fremsta megni ábyrgð í fjárfestingum sínum byggt á þeim forsendum sem fyrirleggja hverju sinni, leggja áherslu á góða stjórnarhætti, fræðslu til sjóðfélaga um lífeyrismál og góðum árangri í starfsemi sjóðsins.

Ábyrgar fjárfestingar og góðir stjórnarhættir

Vinna við mótun stefnu LSBÍ í ábyrgum fjárfestingum og hluthafastefnu sjóðsins hófst á árinu 2017. Stefnurnar hafa verið samþykktar af stjórn og verða gerðar aðgengilegar á vef sjóðsins. Á árinu var rekstraraðili LSBÍ stofnaðili að IcelandSIF, samtökum um ábyrgar fjárfestingar sem stofnuð voru 2017. Aðilar samtakanna eru starfsleyfislynd fjármálafyrirtæki, lífeyrissjóðir og tryggingarfélag og er tilgangur þeirra að efla þekkingu fjárfesta á aðferðarfræði sjálfbærra og ábyrgra fjárfestinga með því að stuðla að aukinni fræðslu og umræðu um málaflokkinn.

Fræðsla til sjóðfélaga

LSBÍ telur mikilvægt að sjóðurinn sinni fræðslu til sjóðfélaga um lífeyrismál. Í því sambandi hefur hann á árinu í samstarfi við rekstraraðila sjóðsins staðið reglulega fyrir vel sóttum opnum fræðslufundum um útgreiðslur lífeyris og almennum upplýsingafundum um lífeyrissparnað.

Góðgerðarmál

Samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða er LSBÍ ekki heimilt að inna af hendi fjárframlög til góðgerðarmála.

Starfsfólk

Rekstur LSBÍ er í höndum Arion banka hf. skv. rekstrarsamningi sem stjórn sjóðsins hefur gert við bankann. Samkvæmt honum sinna starfsmenn Arion banka hf. rekstri og eignastýringu sjóðsins. Sjóðurinn hefur því enga starfsmenn og því er vísað til stefnu og reglna Arion banka hf., t.d. mannauðs-, jafnlauna- og jafnréttisstefnu, almennra starfsreglna, starfs- og siðareglna fyrir starfsfólk, sem og reglna bankans um gjafir og skemmtanir og reglna um verðbréfavíðskipti starfsmanna.

Mannauðsstefna Arion banka hf. hefur að leiðarljósi að efla mannauð með því að tryggja jöfn tækifæri og kjör starfsfólks af báðum kynjum og að vera eftirsóknarverður vinnustaður. Hvers kyns mismunur á grundvelli kynferðis er í andstöðu við jafnréttisstefnu og jafnréttislög. Jafnframt hefur Arion banki hf. hlotið Jafnlaunavottun VR sem staðfestir að búið er að kerfisbinda launaákvæðanir og innleiða jafnlaunakerfi samkvæmt kröfum ÍST 85:2012 staðalsins.

Mannréttindi og aðgerðir gegn spillingu

LSBÍ fylgir lögum og reglum sem um starfsemi hans gilda og styður við og virðir mannréttindi í allri starfsemi sinni. Sjóðurinn gerir ríkar kröfur um að samstarfsaðilar sínir virði mannréttindi, rétt til félagafrelsis og réttindi á vinnumarkaði.

Til að vinna gegn spillingu hefur stjórn sjóðsins t.a.m. sett sér starfsreglur, samskipta- og siðareglur, verklagsreglur um viðskipti stjórnarmanna lífeyrissjóðsins með fjármálagerninga, aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka o.fl. Samsvarandi reglur eru í gildi fyrir starfsmenn sem þjónusta sjóðinn að jafnaði. Þessar reglur má finna í reglum og skilmálum stjórnarhátta hjá Arion banka hf. Þar má m.a. finna verklagsreglur vegna hagsmunaárekstra, reglur um viðskipti starfsmanna, aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka, siðareglur o.fl.

ÚTREIKNINGUR KENNITALNA

2017

Tryggingadeild

Fjárfestingartekjur nettó (þ.e. fjárfestingartekjur - fjárfestingargjöld)	F	1.964.694
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (þ.e. rekstrarkostnaður)	K	16.386
Hrein eign til greiðslu lífeyris í ársbyrjun	A	22.186.287
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	B	22.950.821

$$i = 2(F-K)/(A+B-(F-K))$$

i = nafnávöxtun = ... 9,0%

Vísitala neysluverðs til verðtryggingar 1. janúar 2017 438,4

Vísitala neysluverðs til verðtryggingar 1. janúar 2018 446,0

j = breyting á vísitölu neysluverðs til verðtryggingar = ... 1,7%

$$r = ((1+i)/(1+j))-1$$

r = hrein raunávöxtun = ... 7,16%

Hrein raunávöxtun 2016 0,49%

Hrein raunávöxtun 2015 12,73%

Hrein raunávöxtun 2014 3,06%

Hrein raunávöxtun 2013 2,94%

Fimm ára meðaltal hreinnar raunávöxtunar 5,19%

Hrein raunávöxtun 2012 2,95%

Hrein raunávöxtun 2011 11,64%

Hrein raunávöxtun 2010 12,21%

Hrein raunávöxtun 2009 9,76%

Hrein raunávöxtun ..... 2008 -1,74%

Tíu ára meðaltal hreinnar raunávöxtunar 6,00%